

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.686/2025/14.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2025. október 30.
Az ügy tárgya: lopás vétsége és más bűncselekmények
Terhelt: fiataikorú I. rendű
Első fok: Encsi Járásbíróság, 9.Fk.Bpk.173/2024/6., büntetővégzés,
tárgyalás mellőzésével, 2024. június 18., jogerő: 2024. július 1.
Másodfok: -
Az indítvány előterjesztője: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége és más bűncselekmények miatt fiataikorú I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálvá az Encsi Járásbíróság 9.Fk.Bpk.173/2024/6. számú büntetővégzését hatályon kívül helyezi és az Encsi Járásbíróságot új eljárásra utasítja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. Az Encsi Járásbíróság a 9.Fk.Bpk.173/2024/6. számú büntetővégzésében az Encsi Járásbíróság 2024. január 10. napján jogerőre emelkedett 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésének, valamint a 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú büntetővégzésének próbára bocsátást kimondó rendelkezéseit fiataikorú I. rendű terhelttel szemben hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette. A járásbíróság fiataikorú I. rendű terhelttel

szemben társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], valamint a próbára bocsátások megszüntetésével érintett 3 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], folytatólagosan elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], 2 rendbeli lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], 7 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpontja], lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpontja], lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc), be) alpontjai] és társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bf) alpontja] miatt – halmazati büntetésként – 200 óra közérdekű munka büntetést szabott ki.

[2] A büntetővégzés fiatakorú I. rendű terhelt tekintetében tárgyalás tartása iránt kérelem hiányában 2024. július 1. napján jogerőre emelkedett.

[3] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség Bf.291/2025/8. számon felülvizsgálati indítványt terjesztett elő fiatakorú I. rendű terhelt javára, s annak törvényi okát a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában jelölte meg.

[4] Az indítvány szerint a járásbíróság büntetővégzésében fiatakorú I. rendű terhelttel szemben az Encsi Járásbíróság 2024. január 10. napján jogerőre emelkedett 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésében alkalmazott – a büntetővégzés szerint – próbára bocsátást az anyagi jog szabályainak megsértésével helyezte hatályon kívül és szüntette meg.

[5] A járásbíróság büntetővégzésében helyesen rögzítette, hogy fiatakorú I. rendű terhelt büntetlen előéletű volt a cselekmény elkövetésekor, azonban az Encsi Járásbíróság 2024. április 11. napján jogerős 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú büntetővégzésével lopás vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta, a próbára bocsátás 2025. április 10. napján telt volna el eredményesen.

[6] A büntetővégzés azonban ezen túlmenően fiatakorú I. rendű terhelt további elítéléseit nem tartalmazta, így az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésének ismertetésére sem került sor.

[7] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A terhelt korábbi elítéléseire vonatkozó adatok azonban nem részei az irányadó tényállásnak (BH 2015.30.).

[8] A nyomozás ügyiratainak részét képező, fiatakorú I. terheltre vonatkozó bűnügyi nyilvántartás adatai szerint az Encsi Járásbíróság 2023. december 15. napján meghozott és 2024. január 10. napján jogerőre emelkedett 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésében fiatakorú I. rendű terhelttel szemben 3 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], folytatólagosan elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], 2 rendbeli lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpontjai], 7 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpontja], lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) alpontja], lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc), be) alpontjai] miatt a büntetés kiszabását 1 évre elhalasztotta és 150 óra jóvátételi munkavégzést írt elő. A bíróság a jóvátételi munka igazolásáig, de legfeljebb 1 évre a terhelt pártfogó felügyeletét rendelte el. Ezen túlmenően a terhelttel szemben 47.855 forint összegben vagyoneklobzást alkalmazott.

[9] A Btk. 63. § (1) bekezdése tartalmazza az intézkedések felsorolását, melynek b) pontja alapján a próbára bocsátás, a c) pontja alapján a jóvátételi munka külön intézkedés

képez, amelyek a Btk. 63. § (2) bekezdésében írtak szerint önállóan, büntetés helyett alkalmazhatóak.

[10] A Btk. 67. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását egy évre elhalaszthatja, és jóvátételi munka végzését írja elő, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető. A jóvátételi munkavégzés előírása mellett pártfogó felügyelet is elrendelhető.

[11] A Btk. 68. § (1) bekezdése alapján, ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését egy éven belül megfelelően igazolja, büntethetősége megszűnik. A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését nem igazolja vagy a pártfogó felügyelet szabályait súlyosan megszegi, a bíróság büntetést szab ki. Ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését egészségügyi okból nem tudja igazolni, a jóvátételi munka elvégzése igazolásának határideje egy alkalommal legfeljebb egy évvel meghosszabbítható.

[12] A Btk. 65. § (1) bekezdése alapján a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető.

[13] A Btk. 66. § (1) bekezdésének a)-c) pontjai tartalmazzák próbára bocsátás megszüntetésének eseteit, amikor büntetést kell kiszabni.

[14] Az indítvány szerint a járásbíróság törvénysértően alkalmazta a próbára bocsátás megszüntetésének a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontjában írt rendelkezését a jóvátételi munka megszüntetésére. Jelen ügyben a jóvátételi munka megszüntetésének anyagi jogi feltételei nem álltak fenn.

[15] A Kúria – még az 1998. évi XIX. törvény rendelkezéseihez kapcsolódóan – az EBH 2017.B.19. számú eseti döntésében kifejtette, hogy a próbára bocsátás megszüntetése miatt a 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján van helye felülvizsgálatnak annak ellenére, hogy a bűnösség megállapítására a próbára bocsátást kimondó határozatban került sor, a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása.

[16] Fiatakorú I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésében került sor, azonban a joghátrány alkalmazására – azáltal, hogy az abban alkalmazott jóvátételi munkát mint próbára bocsátást szüntette meg a bíróság – jelen ügyben került sor. A bűnösség megállapítására már a korábbi határozatban sor került; azonban a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása. Így a joghátrány alkalmazása jelen esetben sem választható el a bűnösség megállapításától, ezért a járásbíróság anyagi jogszabálysértése a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontjának aa) pontjában írt felülvizsgálati okot alapozza meg.

[17] A fentiek alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria az első fokon jogerőre emelkedett büntetővégzést helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra azzal, hogy a megismételt elsőfokú eljárásban szükséges a bünteteskiszabási körülmények vizsgálata, és annak alapján fiatakorú I. rendű terhelttel szemben a törvényi rendelkezéseknek megfelelő büntetés kiszabása, illetve a rendes jogorvoslati lehetőség biztosítása.

[18] 2. A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.584/2025. számú átiratában a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség indítványát módosított tartalommal tartotta alaposnak.

[19] A Legfőbb Ügyészség utalt rá, hogy a főügyészség felülvizsgálati indítványát a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti okra alapította. Ha azonban a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti felülbírálat eredményeként a megtámadott ügydöntő határozattal kapcsolatban a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt valamely eljárási szabálysértés megállapítható, akkor anyagi jogi felülvizsgálatra már nem kerülhet sor.

[20] A Be. 649. § (2) bekezdésének d) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[21] Az utóbb említett jogszabályhely f) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[22] A jelen ügyben a bíróság büntetővégzést hozott, amely a Be. 739. § (2) bekezdése alapján ügydöntő határozat és amelyre – ha a Be. másképp nem rendelkezik – az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A büntetővégzés indokolásának tartalmi elemeit a Be. 741. § (4) bekezdése határozza meg.

[23] A büntetővégzés indokolása azonban – noha a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésben megállapított tényállást rögzítette – az I. rendű terhelt korábbi elítéléseire vonatkozó adatok között [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzés határozatának meghozatala szempontjából jelentőséggel bíró adatait nem tüntette fel, így nem tartalmazta a próbára bocsátással érintett bűncselekmények megjelölését, a próbára bocsátás próbaidejét és a próbaidő elteltének számított időpontját, ebből következően azt sem, hogy a konkrét ügyben az I. rendű terhelt próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekményének próbaidő alatti, avagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekményének az elbírálására került sor.

[24] Ezen túlmenően az alkalmazott jogszabályok felsorolásában a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontja ugyan szerepel, az azonban már nem olvasható ki, hogy e jogszabályhely megjelölése – lévén, hogy a bíróság az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú büntetővégzésével elrendelt próbára bocsátást is megszüntette – mely büntetővégzéssel alkalmazott próbára bocsátás megszüntetésére vonatkozik, figyelemmel arra is, hogy a jogerős ügydöntő határozat indokolásának [1] bekezdéséből, valamint [10], illetve [49]-[50] bekezdéséből kitűnően a próbára bocsátás megszüntetésével összefüggésben a Btk. 66. § (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozás a 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú büntetővégzésben alkalmazott intézkedés kapcsán is téves.

[25] Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy az eljáró bíróság az I. rendű terhelttel szemben mely cselekmények miatt szabott ki büntetést, és az sem, hogy az alkalmazott joghátrány az anyagi jogi szabályoknak megfelel-e. Ekként a bíróság ügydöntő határozatának indokolása a rendelkező résszel ellentétes, ami pedig a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott olyan, feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárásjogi szabálysértés, amely a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati okot megalapozza.

[26] A jóvátételi munka intézkedés alkalmazását követően abban az esetben kerül sor büntetés kiszabására, ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését nem igazolja vagy a pártfogó felügyelet szabályait súlyosan megszegi [Btk. 68. § (2) bekezdés első mondat], egyébként, ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését egy éven belül megfelelően igazolja, büntethetősége megszűnik [Btk. 68. § (1) bekezdés].

[27] A törvény lehetővé teszi a jóvátételi munka elvégzésének igazolására meghatározott határidő egy alkalommal, legfeljebb egy évvel történő meghosszabbítását akkor, ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését egészségügyi okból nem tudja igazolni [Btk. 68. § (2)

bekezdés második mondat]. A határidő meghosszabbítása a Be. 842. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárásban történik.

[28] Eljárási szabályt sértett a bíróság, amikor az I. rendű terhelt újabb ügyében előtte folytatott rendes eljárásban az Encsi Járásbíróságon 8.Fk.Bpk.411/2023. számon folyamatban volt büntetőügyet, amelyben a bíróság az I. rendű terhelttel szemben a büntetés kiszabását egy évre elhalasztotta és jóvátételi munkavégzést írt elő, próbára bocsátás megszüntetéseként 9.Fk.Bpk.175/2024. számon iktatta és a jóvátételi munkavégzést előíró rendelkezését mint próbára bocsátást kimondó rendelkezést – azt próbára bocsátásként feltüntetve, a Be. 564. § (3) bekezdésének hibás alkalmazásával – hatályon kívül helyezte, és a jóvátételi munkavégzés előírásával érintett bűncselekmények miatt is, a Btk. 68. § (2) bekezdésében írt feltételek fennállása hiányában, törvénysértően büntetést szabott ki.

[29] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria az Encsi Járásbíróság 9.Fk.Bpk.173/2024/6. számú büntetővégzését fiatakorú I. rendű terhelt tekintetében helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[30] **III.** A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa a következők szerint alapos.

[31] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[32] Jelen esetben a felülvizsgálat ténybeli alapja, hogy az Encsi Járásbíróság a támadott határozatában próbára bocsátásként tüntette fel és akként is kezelte a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú végzésében kiszabott – az ügyiratok tartalma szerint – jóvátételi munkát; ennek megfelelően az ezen ügyben elbírált bűncselekmények miatt is – a jelen ügyben vád tárgyává tett és a 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú határozatában kiszabott próbára bocsátással érintett cselekmények mellett – büntetést szabott ki az I. rendű terhelttel szemben.

[33] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint emiatt a jelen ügyben felülvizsgálatnak a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés miatt van helye. A rendelkező rész és az indokolás teljes ellentéte abban áll, hogy a támadott büntetővégzés indokolása a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésben megállapított tényállást ugyan rögzítette, de nem tartalmazta a próbára bocsátással érintett bűncselekmények megjelölését, a próbára bocsátás próbaidejét és a próbaidő elteltének számított időpontját, ebből következően azt sem, hogy az I. rendű terhelt próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekményének próbaidő alatti, avagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekményének elbírálására került sor. Emiatt nem állapítható meg, hogy az eljáró bíróság az I. rendű terhelttel szemben mely cselekmények miatt szabott ki büntetést, és az sem, hogy az alkalmazott joghátrány az anyagi jogi szabályoknak megfelel-e.

[34] A Kúria a Legfőbb Ügyészség álláspontját a következők szerint nem osztotta.

[35] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést képez, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[36] A Be. 451. § (5) bekezdése szerint a határozat részét képező indokolás a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tartalmazza.

[37] Ekként az indokolás rendeltetése

- egyfelől a döntés, tehát valamely rendelkezés (jogkövetkeztetés) ténybeli alapjának rögzítése (a tényállás),
- másfelől számadás a döntéshozatali tevékenységről (a tényálláson kívüli indokolás).

[38] A tényállás és a tényálláson kívüli indokolás megkülönböztetése a vizsgált feltétlen eljárási szabálysértés szempontjából alapvető jelentőségű.

[39] Az eljárási szabálysértés megállapítására ugyanis csak az vezethet, ha a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) és a tényálláson kívüli indokolás áll egymással ellentétben (Bfv.III.868/2012/14.). Ha azonban – e főszabály alóli kivételként – a bűnösség kimondásáról szóló rendelkezéshez tartozó tényállás, vagyis a rendelkezés ténybeli alapja teljes egészében hiányzik, az a felülvizsgálati eljárásban szintén az abszolút eljárási szabálysértés körében nyer értékelést (BH 2021.193., BH 2017.324.).

[40] Ennek megfelelően az ítélet indokolása teljes mértékben ellentétes a rendelkező résszel, ha

- az ítélet nem csupán a tényállást, de a tényálláson kívüli indokolást sem rögzíti, azaz, ha az ítélet írásba foglalása elmaradt (Bfv.II.283/2022/13.),
- a bíróság ítéletének rendelkező része – bár a terhelttel szemben büntetést szab ki – nem tartalmazza a büntetőjogi felelősség megállapítását, a bűncselekmény megnevezését és jogszabályi alapját, noha az indokolás a bűncselekmény elkövetését megállapítja (Bfv.II.125/2020/7.),
- az ítélet rendelkező része nem tartalmaz rendelkezést a vád tárgyává tett bűncselekmények egyikéről, noha az ítélet indokolása szerint a bíróság a terheltet valamennyi bűncselekmény vádjára alól felmentette (Bfv.II.477/2020/9.),
- a büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásban a bíróság a büntetővégzés rendelkező részében – a végrehajtás elrendelése esetére rendelkezve a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről – elmulasztja a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést és az alkalmazott jogszabályok között sem tünteti fel a megfelelő hivatkozást (Bfv.II.738/2021/7.),
- a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamát enyhíti, ugyanakkor az indokolásban a meg nem változtatás mellett érvel (Bfv.I.1414/2019/7.).

[41] Eljárási szabálysértés megállapítására az vezet tehát, ha az ellentét a büntetőjogi főkérdések – a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – tekintetében áll fenn a rendelkező rész és az indokolás között.

[42] Ezzel szemben a tényállás és a rendelkező rész összhangjának hiánya nem az eljárási szabályokat, hanem a büntető anyagi jogot sérti. Ennek alapja, hogy az irányadó tényállásnak az alkalmazott Btk. szempontjából jelentős valamennyi tény tartalmaznia kell. Ehhez képest ítéltető meg, hogy a megtámadott ügydöntő határozat rendelkezései a büntető anyagi jog szabályaival összhangban állnak-e.

[43] A fentiek előrebocsátását követően, az indokolás és rendelkező rész feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező okot jelentő, teljes ellentéte jelen ügyben nem állapítható meg, hiszen az eljárási bíróság a támadott határozatban a megállapított bűnösséget és a büntetés kiszabását megalapozó további cselekményeket rögzítő rendelkező részt követően az indokolásban a rendelkezése alapját jelentő tényállást (ami a Encsi Járásbíróság a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésében rögzült) is, azzal összhangban feltüntette. Éppen ezért – a Legfőbb Ügyészség átiratával szemben – pontosan megállapítható, hogy a bíróság mely cselekmények miatt szabott ki büntetést az I. rendű terhelttel szemben. A

büntetőjogi főkérdésben hozott döntés és az indokolás iránya ekként azonos, azaz, az ítélet rendelkező része és indokolása egymással összhangban áll, kizárva a felrótt eljárási szabálysértésre való hivatkozás helytálló mivoltát.

[44] Ehhez képest az indokolás rendelkező résszel fennálló ellentéte valójában az vezetne, ha az ügydöntő határozat tényálláson kívüli indokolása amellet érvelne, hogy a terhelt bűnössége azon bűncselekmény miatt, amely miatt vele szemben büntetés kiszabására került sor, nem állapítható meg. Erről azonban szó sincs. Jelen ügyben a bíróság büntetővégzést hozott, amelynek indokolása a Be. 741. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően tartalmazza a megállapított tényállást, a vádra és a büntetővégzés feltételeinek fennállására való utalást, valamint az alkalmazott jogszabályok megjelölését. Az abban foglalt tartalmi tévedés az eljárási szabálysértés megítélése kapcsán közömbös.

[45] A feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető ok az eljárás olyan súlyos hibája, amely rendkívüli jogorvoslati eljárásban is a jogerős ítélet mérlegelés nélküli megsemmisítésére vezet, vagyis az ilyen szabálysértés megállapítása esetén az ítélet érdemi felülbírálata már szóba sem jön {[Be. 663. § (2) bekezdés]; (Kúria Bfv.I.645/2022/9., Bfv.I.587/2022/75., Bfv.II.84/2022/10.)}.

[46] Az abszolút eljárási szabálysértés felrovására csak akkor nyílik törvényi lehetőség, ha a rendelkező rész és az indokolás ellentéte teljes. Az ellentét teljessége pedig akkor áll be, ha a döntéshez vezető indokok a rendelkező részben foglalt döntéshez képest gyökeresen eltérő irányt mutatnak. Azaz: ha a rendelkező részben más döntés jelenik meg, mint amit az indokolásban foglalt érvelés alátámaszt. Erről azonban a jelen ügyben nincs szó.

[47] A Legfőbb Ügyészség lényegében azt tekintette teljes ellentétnek, hogy a támadott végzésben a terhelt korábbi büntetései között az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú végzésével alkalmazott „próbára bocsátás” nem került feltüntetésre (és nem is kerülhetett volna, hiszen a határozat nem próbára bocsátást tartalmazott). Ez azonban nem eredményezheti a rendelkező rész és az indokolás hatályon kívül helyezést eredményező ellentétét.

[48] Könnyen belátható, hogy amennyiben az említett határozatban a bíróság valóban próbára bocsátást alkalmazott volna a terhelttel szemben, az azt megszüntető határozat hatályon kívül helyezése fel sem merülhetett volna pusztán azért, mert a próbára bocsátás megszüntetésének és az azzal érintett cselekményeknek a rendelkező részi megjelölése, valamint a büntetéskiszabás alapjául szolgáló cselekmények indokolásbéli feltüntetésén túl a próbára bocsátó elítélés adatai az indokolásban nem kerültek külön és teljeskörűen feltüntetésre.

[49] Az ellentét tehát nem a támadott határozat rendelkező része és indokolása között, hanem a támadott határozat és az ügyiratok valós tartalma között van, mivel a határozatban próbára bocsátásként hivatkozott és kezelt 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú végzés a valóságban nem próbára bocsátást tartalmaz.

[50] Ekként a hivatkozott körülmények a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerinti eljárási szabálysértést és ekként a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati okot nem meritik ki.

[51] 2. Felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont]. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére.

[52] A próbára bocsátás törvénysértő megszüntetése miatt van helye felülvizsgálatnak annak ellenére, hogy a bűnösség megállapítására a próbára bocsátást kimondó határozatban került sor; a joghátrány alkalmazása nem választható el a bűnösség megállapításától, mivel annak feltétele a bűnösség kimondása [Bfv.1040/2019/7., Bfv. 344/2017/8. (EBH 2017.B.19.)].

[53] Kétségtelen, hogy a felülvizsgálatot ugyanakkor kizárja, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálattal kiküszöbölhető [Be. 650. § (1) bekezdés c) pont]. A Be. 671. § 13. pontja szerint egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatására ad alapot az, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a próbára bocsátás megszüntetéséről.

[54] Egyszerűsített felülvizsgálatban azonban nem kerülhet sor az anyagi jogerő áttörésére, csupán az anyagi jogerő tiszteletben tartása mellett, járulékos kérdések törvényessége biztosítható. Ha az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezik a próbára bocsátás megszüntetéséről, úgy erről a bíróság egyszerűsített eljárásban határoz. Ellenben, amennyiben az alapítéletben a próbára bocsátás megszüntetésével összefüggő törvénysértés anyagi jogi, vagyis amikor az együttes elbírálás eredményeként a büntetéskiszabás kötelező szabályának megsértésével törvénysértő intézkedés (ismételt próbára bocsátás vagy megrovás) alkalmazására kerül sor, vagy az újabb ügyben a próbára bocsátást a próbaidő elteltét követően, a büntethetőséget megszüntető ok figyelmen kívül hagyásával, törvénysértően szüntették meg, amely a bűnösség törvénysértő megállapítását eredményezte, az előbbi esetben a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja második fordulat bb) alpontjában, utóbbi esetben a Be. 649. § (1) bekezdése a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati ok valósul meg (Kúria Bfv.228/2024/6.). Ugyanez a helyzet akkor is, ha a próba megszüntetése – és annak folytán az érintett bűncselekmények miatti büntetéskiszabás – azért anyagi jogszabálysértő, mert a megszüntetett próbára bocsátás nem létezik. Az ilyen, anyagi jogi jogszabálysértés kizárólag felülvizsgálattal küszöbölhető ki (Kúria Bfv.1438/2022/6.).

[55] Ennek megfelelően az ügyészség indítványa alapján a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján van helye felülvizsgálatnak.

[56] 3. Az ügyiratok tartalma alapján tényként állapítható meg, hogy az Encsi Járásbíróság a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú végzésében a terheltet nem bocsátotta próbára, hanem vele szemben a büntetés kiszabását egy év időtartamra elhalasztotta, 150 óra jóvátételi munka végzését írta elő és elrendelte a pártfogó felügyeletét.

[57] A próbára bocsátás és a jóvátételi munka két önálló, a Btk. 63. § b), illetve c) pontjában megjelölt és 65-66., illetve 67-68. §-aiban szabályozott intézkedési nem.

[58] A Btk. 67. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását egy évre elhalaszthatja, és jóvátételi munka végzését írja elő, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető. A jóvátételi munkavégzés előírása mellett pártfogó felügyelet is elrendelhető.

[59] A Btk. 68. § (1) bekezdése alapján, ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését egy éven belül megfelelően igazolja, büntethetősége megszűnik. A (2) bekezdés első mondata akként rendelkezik, hogy ha az elkövető a jóvátételi munka elvégzését nem igazolja, vagy a pártfogó felügyelet szabályait súlyosan megszegi, a bíróság büntetést szab ki. A Be. 842. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jóvátételi munka végzését előíró rendelkezés hatályon kívül helyezéséről és büntetés kiszabásáról az alapügyben elsőfokon eljáró bíróság dönt, ha az elítélt a jóvátételi munka elvégzését nem igazolta vagy a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte.

[60] Az Encsi Járásbíróság az indítvánnyal támadott 9.Fk.Bpk.173/2024/6. számú büntetővégzésében a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú határozatában jóvátételi munkával érintett bűncselekmények miatt úgy szabott ki büntetést fiatakorú I. rendű terhelttel szemben, hogy annak a Btk. 68. § (2) bekezdése szerinti anyagi jogi feltételei nem álltak fenn. Tévedésének alapja pedig azt, hogy a jóvátételi munkát tévesen próbára bocsátásnak tekintette és az arra vonatkozó szabályok szerint járt el. Ezért azonban eljárásának nem voltak meg a ténybeli alapjai, a valós tények alapulvételével pedig ekként nem járhatott volna el.

[61] Az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú végzése 2024. január 10-én emelkedett jogerőre, így a támadott végzés 2024. június 18-i meghozatalakor a terhelt mulasztása a jóvátételi munka elvégzése kapcsán fel sem merülhetett, mert az annak elvégzésére előírt egy év még nem telt el. Ha azonban annak vizsgálatára sor került volna, amiatt büntetést az ügyész indítványára, különleges eljárásban, nem pedig az alapügyhöz egyesítve, halmazati büntetésként szabhatott volna ki.

[62] Az Encsi Járásbíróság a 9.Fk.Bpk.173/2024/6. számú büntetővégzésében tévesen tekintette próbára bocsátásként a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésének jóvátételi munkát előíró rendelkezését, így a járásbíróság törvénysértően alkalmazta a próbára bocsátás megszüntetésének a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontjában írt rendelkezését a jóvátételi munka megszüntetésére. A bűnösség megállapítása és a büntetés kiszabása a büntethetőség együttes következménye, azonban azok a próbára bocsátás esetén elválnak egymástól. Amennyiben a próbára bocsátó rendelkezés hatályon kívül helyezésére törvénysértő módon került sor, az a büntetés kiszabásának akkor is akadályát képezi, ha a bűnösség megállapítására [a korábbi próbára bocsátó – helyesen jóvátételi munkát előíró – végzésben] már sor került.

[63] Jelen ügyben a jóvátételi munka megszüntetésének anyagi jogi feltételei nem álltak fenn és így a fiatakorú I. rendű terhelttel szemben a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésben leírt cselekmények miatt a járásbíróság törvénysértően szabott ki büntetést.

[64] 4. A Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja elsődlegesen a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát írja elő, ha az alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét, illetve a törvénynek megfelelő határozat meghozatala az iratok tartalma alapján lehetséges.

[65] A törvénynek megfelelő határozat jelen ügyben a próba megszüntetésének mellőzése és a 8.Fk.Bpk.411/2023/7. számú büntetővégzésben elbírált bűncselekmények miatti büntetés kiszabásának mellőzése, valamint a büntetés ehhez igazítása lenne. A büntetéskiszabási körülményeknek a Btk. 79. §-ában foglalt büntetési célokkal való összevetésére – a bűnösség körének szűkülése mellett – azonban nincs lehetőség, hiszen a büntetővégzés indokolása ezen körülményeket nem tartalmazza.

[66] A Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a Be. 662. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges. A jelen ügyben lényegileg ez a helyzet.

[67] A kifejtettetekre tekintettel a Kúria a járásbíróság büntetővégzését fiatakorú I. rendű terhelt tekintetében a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[68] A megismételt eljárást az elsőfokú bíróságnak tárgyalás tartásával kell lefolytatnia [Be. 633. § (2) bekezdés, Be. 653. § (1) bekezdés, Be. 617. §, Be. 611. § (1) bekezdés], és a vád tárgyává tett cselekmény miatti bűnösség megállapítása esetén vizsgálnia kell, hogy a határozathozatal időpontjában – akár az Encsi Járásbíróság 8.Fk.Bpk.86/2024/2. számú büntetővégzése, akár más elítélés kapcsán – próbára bocsátás megszüntetésének helye van-e.

[69] *A döntés elvi tartalma*

A terhelttel szemben kiszabott jóvátételi munka próbára bocsátó rendelkezésként történő törvénysértő hatályon kívül helyezése és a terhelttel szemben büntetés kiszabása a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti – anyagi jogi alapú – felülvizsgálatot alapozza meg, ami a jogerős határozat hatályon kívül helyezésével küszöbölhető ki.

[70] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

Budapest, 2025. október 30.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.686/2025/14. számú végzése 2025. október 30-án végleges.

Budapest, 2025. október 30.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke